

«Окупанти закрили нам очі й приставили до стінки...» Родина з Ізюма вісім місяців мешкала на Теребовлянщині

26.12.2022

Наталя Ніколенко з чоловіком Станіславом, сином Марком і свекрухою пані Любою покинули рідний Ізюм в останній день перед окупацією. Російські військові зайшли в їхнє місто на Харківщині 1 квітня 2022-го, а місяць перед тим безжально обстрілювали. Родина дивом вибралася. Колону ізюмців, яка їхала після них, розстріляли...

На Тернопільщині Ніколенкам надали прихисток у селі Ласківці Теребовлянської громади. Господарі прийняли їх у своїй хатині, передали в користування город. Щоб заробити якусь копійку, переселенці купили три сотні курчат, вигодували їх і продали на ринку в Теребовлі. Виростили на городі овочі, приготували понад двісті закруток. Готувалися зимувати на Тернопільщині, але, на щастя, 11 вересня ЗСУ звільнили Ізюм. На початку листопада Ніколенки повернулися додому. Нещодавно теребовлянські волонтери провідали їх в Ізюмі, – пише “НОВА...”.

Ізюмські волонтери допомагали місцевим мешканцям.

«Чомусь запідозрили, що я — снайперка»

— З Ізюма ми виїхали 31 березня, а 1 квітня вже були на Тернопільщині. У Ласківцях спершу знайшла прихисток наша кума. Її будинок розбомбили 2 березня, тому відразу виїхала, — розповідає Наталя. — Ми живемо на лівому березі Ізюма, наша частина була окупована з березня. Правий берег, де центр міста, росіяни захопити в квітні. Ніхто не думав, що буде такий наступ... 24 лютого ми пережили шок, але сподівалися, що до нас не дійдуть. Мій чоловік їздив із хлопцями і зафарбовував бігборди, валили дерева, щоб росіяни не пробрались. Але окупанти швидко прийшли, привезли багато техніки. Їздили містом, перевіряли в людей документи. Поставили свої блокпости. Щодня літало, бахкало, гриміло... Страшно. У середині березня присунули бандитські

групки так званих ЛНР, ДНР. Ці «відбиті» хлопці чинили, що заманеться, мародерили: греблі з осель пральні машинки, холодильники, генератори... На власні очі бачили це з чоловіком, бо їздили містом, займалися волонтерством.

Ізюмці залишилися без продуктів, води, без засобів гігієни. На одній з баз ще були залишки, тож ділилися. Ми розвозили по бомбосховищах, багатоповерхівках. Доводилося обминати блокпости окупантів. Певний час нас не зачіпали, але 17 березня зупинили. «Єдете с нами!» — наказали. Забрали телефони, натягнули нам шапки на очі. Привезли до школи, де була їхня база. Приставили до стінки. Тримати дві з половиною години. Крім нас були ще інші люди. «Думай, что будешь гаваріть», — гримнув один до мене. «А що маю казати?» — здивувалась. Відпустили, але телефони не віддали. «Зміни манери, бо запідозрили, що ти — снайпер», — переказали мені. Вранці приїхав БТР, до будинку зайшли двадцять осіб. Оглянули двір, сарай, перевернули автомобіль... «Пачему у вас так много технікі і пасуди?» — запитали. Пояснила, що ми планували відкрити кафе. «Ружйо єсть?» — запитали. «Єсть». — «Какое?» «Вот», — показала на ножі. «Я серйозно» — «Я тоже». «Понятно...» Попросили ліки з аптеки, повернули нам телефони і пішли.

«Осколок влучив у нашу спальню»

— «Штоби ми вас больше не віделі», — гаркнув окупант. Відтоді до кінця березня ми майже ніде не виходили, — продовжує жінка. — Мешкаємо в Ізюмі в приватному будинку, наш масив сильно обстрілювали. Перший приліт був на початку березня. У сусідський будинок тричі влучило. Прилітало й в інші точки. Якось осколки прошили забите дошками вікно у нашому будинку, попали в плазмовий екран телевізора. Ми з чоловіком саме спали в тій кімнаті. Я зірвалась бігти, чоловік стримав — врятував, бо влучило б мені у голову... У нас нема підвалу, потрібно було десь ховатись. Подалися у найближче бомбосховище. Там розмістилися 1800 осіб. Мали генератори, подовжувачі, заряджали телефони і підсвічували. Ми з чоловіком іноді вибирались зі сховища, щоб привезти харчі. Було важко в холодному приміщенні, особливо, коли захворіли на коронавірус...

Не витримали — в середині березня повернулися додому. Але одного дня знову прилетіло — вирвало двері, впала стеля... Дивимось вранці — наш автомобіль розбитий. Уже не було сил терпіти... Попросили в сусіда автівку і виїхали. Вибіралося важко. Спершу рушили на Куп'янськ, але нас не пропустили, бо там були сильні обстріли. На свій страх і ризик ми поїхали іншою дорогою. Це було не просто небезпечно, а вкрай небезпечно. Проїхали до Балаклії, там теж точились бої. Місцеві показали нам бокову дорогу на підконтрольну територію. Від Ізюма ми пройшли 30 російських блокпостів. «Єзжайте в рассію», — казали. «У нас нема там знайомих. Не маємо коштів для існування», — викручувався чоловік. Полякали, але пропустили. На першому українському блокпосту — сльози, радість! Чоловік розповів військовим про місця базування окупантів. Тим шляхом ми, мабуть, виїжджали останні. Через п'ять днів їхали люди з бомбосховища — їх розстріляли...

Масове поховання в Ізюмі.

«Треба бути оптимістами навіть у цьому пеклі»

— У Ласкавцях нас прийняла пані Люба. Гостинно відчинила двері своєї хатини. Ми щиро вдячні їй за тепло і турботу! — каже Наталя. — На Тернопільщині нам дуже сподобалося, особливо у Зарваниці. Раніше ми не бували на Заході України.

Активно долучалися до життя Ласківців: брали участь у благодійних ярмарках для збору коштів на ЗСУ. В селі в перші місяці мешкало більше сотні переселенців. Щоб не сидіти, склавши руки, ми придбали триста курчат, виготували і продавали на базарі. Посадили картоплю, моркву, буряк та інші овочі. Приготували двісті закруток. Коли повертались додому, то частину набутого віддали для військових. 11 вересня ЗСУ звільнили Ізюм. Чоловік працює на комунальному підприємстві, тож його незадовго викликали на роботу. Ми з сином і свекрухою повернулися пізніше, бо ще мусили допродати курей (усміхається, — авт.). У нас не було ні краплі сумніву, що наше місто звільнять. Якось прочитали, що в Ізюмі шість днів комендантська година. Зрозуміли, що скоро все буде добре. «Ось-ось! Скоро!» — повторювала.

Ізюм повертається до життя після жаху... Є світло, газ, вода, ремонтують дороги. Центр міста сильно зруйнований. Люди відновлюють свої помешкання. Багато ізюмців повертаються додому, але декому нема куди... Ті, що за «руській мір» вже, сподіваюся, не повернуться. Ми з рідними недавно відкрили свою крамничку. Лінія фронту від нас десь за 60 кілометрів. Днями знову були обстріли недалеко. Ніхто не знає, що буде завтра... Ізюм оговтується від окупації, від усвідомлення кількості жертв... Знайому знайшли закатовану в лісі — із зав'язаними руками, синцями, пробитим коліном. Мій приятель вивіз мотоциклом свою родину, мав вранці виїжджати — снаряд влучив у підвал, загинув. Ідентифікувати тіло вдалося наприкінці вересня. Тіла лежали на вулиці. Окупанти не дозволяли поховати. Боляче згадувати про масові поховання... Якщо обдумуєш, то можна зійти з розуму... Але маємо жити і бути оптимістами навіть у цьому пеклі.

<https://galas.te.ua/2022/12/%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bf%d0%b0%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b7%d0%b0%d0%ba%d1%80%d0%b8%d0%bb%d0%b8-%d0%bd%d0%b0%d0%bc-%d0%be%d1%87%d1%96-%d0%b9-%d0%bf%d1%80%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d0%b8%d0%bb/>